

Diolch am wahodd Arolygiaeth Gofal Cymru (AGC) i gyflwyno tystiolaeth i gefnogi ymchwiliad y pwyllgor i egwyddorion cyffredinol y Bil Cyllido Gofal Iechyd (Cymru).

I helpu i lywio ystyriaethau'r pwyllgor, rydym wedi amlinellu isod y cyd-destun y mae AGC yn cofrestru, yn rheoleiddio ac yn arolygu gofal plant a chwarae yng Nghymru ynddo. Rydym wedi manylu rhywfaint o wybodaeth sylfaenol am y sector a'n gweithgareddau ni ynddo.

Rydym wedi gwneud sylwadau ar y cylch gorchwyl ar gyfer yr ymchwiliad lle mae'n briodol i AGC wneud hynny.

Rôl AGC

Rydym yn cofrestru, yn arolygu ac yn gweithredu i wella ansawdd a diogelwch gwasanaethau er llesiant pobl Cymru. Rydym yn penderfynu pwy all ddarparu gwasanaethau, yn cymryd camau i sicrhau bod gwasanaethau'n bodloni'r gofynion deddfwriaethol a rheoleiddiol, ac yn ymchwilio i bryderon sy'n cael eu codi am wasanaethau rheoleiddiedig. Rydym yn cyflawni ein swyddogaethau ar ran Gweinidogion Cymru. Mae ein hannibyniaeth yn cael ei hamddiffyn gan Femorandwm Cyd-ddealltwriaeth rhwng y Prif Arolygydd a Gweinidogion Cymru perthnasol.

Y sector

Gwasanaethau gofal plant a chwarae a reolir gan AGC ers 31 Mawrth 2018

	Nifer y gwasanaethau	Nifer y lleoedd
Gofal plant a chwarae	4,167	83,817
Gwarchodwyr plant	2,212	16,261
Gofal dydd i blant	1,955	67,556
Crèche	27	657
Gofal dydd llawn	757	31,605
Darpariaeth chwarae mynediad agored	50	3,534
Gofal y tu allan i'r ysgol	419	15,984
Gofal dydd sesiynol	702	15,776

Gwasanaethau gofal plant a chwarae: arolygiadau a gynhaliwyd gan AGC (1 Ebrill 2017 – 31 Mawrth 2018)*

	Nifer yr arolygiadau
Gofal plant a chwarae	1,474
Gwarchodwyr plant	633
Gofal dydd i blant	841
Crèche	7
Gofal dydd llawn	441
Darpariaeth chwarae mynediad agored	17
Gofal y tu allan i'r ysgol	150
Gofal dydd sesiynol	226

* Noder nad yw nifer yr arolygiadau'n cynnwys arolygiadau cofrestru.

Amlinellir amllder cyfredol arolygiadau isod:

	Amllder arolygiadau
Gwarchodwyr plant	36 mis
Gofal dydd i blant	
Crèche	36 mis
Gofal dydd llawn	24 mis
Darpariaeth chwarae mynediad agored	36 mis
Gofal y tu allan i'r ysgol	36 mis
Gofal dydd sesiynol	36mis

Dylai'r pwyllgor nodi y bydd AGC yn dechrau cyhoeddi graddau ar gyfer yr holl arolygiadau newydd o wasanaethau gofal plant a chwarae yn gynnar yn 2019 yn erbyn pob un o'r pedair thema arolygu. Dyma'r themâu:

- Llesiant
- Gofal a datblygiad
- Yr amgylchedd
- Arweinyddiaeth a rheolaeth

Bydd y graddau ar gyfer pob thema fel a ganlyn:

- Rhagorol
- Da
- Boddhaol
- Gwael

Ni fydd gradd gyffredinol ar gyfer y gwasanaeth.

Rydym o'r farn ei bod yn gadarnhaol iawn y bydd rhieni a gofalwyr yn meddu ar y gallu cynyddol i wneud dewisiadau yn seiliedig ar ddyfarniad clir ynghylch ansawdd perfformiad yn erbyn ein pedair thema arolygu.

Cylch gorchwyl

1. Egwyddorion cyffredinol y Bil Cyllido Gofal Plant (Cymru) a ph'un a oes angen deddfwriaeth i gyflawni'r amcanion polisi sy'n cael eu hamlinellu yn y Bil.

Prif ddiben y Bil yw darparu cyllid ar gyfer gofal plant sy'n cefnogi economi Cymru, trwy helpu rhieni, yn enwedig mamau, i ddychwelyd i'r gwaith neu gynyddu nifer yr oriau maent yn eu gweithio. Prif ddiddordeb AGC yw ansawdd a diogelwch gwasanaethau gofal plant a chwarae a'r canlyniadau y maent yn eu cyflawni ar gyfer plant. O ganlyniad, nid ydym mewn sefyllfa i wneud sylwadau ar brif amcan polisi'r Bil. Mae gan y Bil nifer o ddibenion ychwanegol, gan gynnwys gwella profiadau plentyndod. Mae toreth o dystiolaeth sy'n dangos effaith gadarnhaol gofal o ansawdd da ar gyfer plant. Bydd cyflawni canlyniadau cadarnhaol yn dibynnu ar y defnydd a wneir o'r cynnig gofal plant, y dewisiadau a wneir gan rieni a gofalwyr, ac ansawdd y gwasanaethau y maent yn eu defnyddio.

2. Unrhyw rwystrau posibl i'r gwaith o weithredu darpariaethau allweddol y Bil a ph'un a yw'r Bil yn eu hystyried.

Bydd gweithredu darpariaethau allweddol y Bil yn dibynnu i raddau helaeth ar argaeledd y math cywir o ofal plant, ar yr adeg gywir ac yn y lle cywir, ar gyfer y rhieni a gofalwyr hynny sydd am fanteisio ar y cyllid sydd ar gael.

3. A oes unrhyw ganlyniadau anfwriadol yn codi o'r Bil.

Bydd angen gofal i sicrhau nad yw'r gwaith o weithredu'r Bil yn tanseilio'r gwaith o gyflawni'r Cyfnod Sylfaen mewn lleoliadau a ariennir nas cynhelir - er enghraifft, trwy roi cymhellion i ddarparwyr i ymateb i'r galw am y cynnig ar draul y Cyfnod Sylfaen.

4. Goblygiadau ariannol y Bil (fel y'u hamlinellir yn Rhan 2 y Memorandwm Esboniadol).

Dim sylwadau.

5. Priodoldeb y pwerau yn y Bil i Weinidogion Cymru wneud is-ddeddfwriaeth (fel yr amlinellir ym Mhennod 5 Rhan 1 o'r Memorandwm Esboniadol).

Dim sylwadau.